

Özörlölerün Gelir Vergisi, KDV, ÖTV, MTV ve Emlak Vergisi Muafiyeti hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	90792880-170[4-2011-10]-264
Tarih	20.03.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : 90792880-170[4-2011-10]-264 20/03/2013

Konu : Özörlölerin Gelir Vergisi, KDV, ÖTV, MTV ve Emlak Vergisi Muafiyeti

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; böbrek rahatsızlığınız nedeniyle Üniversitesi ... Hastanesinden almış olduğunuz Özörlü Sağlık Kurulu Raporunuzda % 90 oranında özür tespit edildiğinden bahisle, Gelir Vergisi (GV), Motorlu Taşıtlar Vergisi (MTV), Özel Tüketim Vergisi (ÖTV), Katma Değer Vergisi (KDV) ve Emlak Vergisi (EV) yönüyle yararlanılabilecek muafiyet ve istisnalara ilişkin Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

A)-Gelir Vergisi Yönünden Değerlendirme:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Ticari Kazancın Tarifi" başlıklı 37'nci maddesinde; "Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanunun "Sakatlık İndirimi" başlıklı 31'inci maddesinde ise, "Çalışma gücünün asgari %80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece sakat, asgari %60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derecede sakat, asgari %40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece sakat sayılı ve aşağıda sakatlık dereceleri itibariyle belirlene aylık tutarlar, hizmet erbabının ücretinden indirilir.

Sakatlık indirimi;(01.01.2011 tarihinden geçerli olmak üzere)

-Birinci derece sakatlar için 700TL.,

-İkinci derece sakatlar için 350TL.,

-Üçüncü derece sakatlar için 170TL. dir." hükmü bulunmaktadır.

Yine aynı Kanunun "Diğer İndirimler" başlıklı 89 uncu maddesinde; "Gelir vergisi matrahının tespitinde, gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerden aşağıdaki indirimler yapılabilir:

...

3. Serbest meslek faaliyetinde buluna veya basit usulde vergilendirilen özürllülerin beyan elden gelirlerine, 31 inci maddede yer alan esaslara göre hesaplanan yıllık indirim (Bu indirimden bakmakla yükümlü olduğu özürllü kişi buluna serbest meslek erbabı ile hizmet erbabı (tevkifat matrahı dahil) da yararlanır.)." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 222 Nolu Gelir Vergisi genel Tebliğinin "3.Sakatlık İndiriminden Yaralanacak Olanlar" başlıklı bölümünde,

"5. Sakatlık indirimi;

-Özürllü hizmet erbabı ile bakmakla yükümlü olduğu özürllü kişi bulunan hizmet erbabına,

-Özürllü serbest meslek erbabı ile bakmakla yükümlü olduğu özürllü kişi buluna serbest meslek erbabına,

-Basit usulde vergilendirilenlerden, tüccar ve ücretli durumuna girmeksizin, imalat, tamirat ve küçük sanat işleri ile uğraşan (ilk madde ve yardımcı malzeme müşteriye ait olarak faaliyet gösteren terzi, tamirci, marangoz gibi) özürllülere uygulanmaktadır." açıklamalarına yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre; gerçek usulde beyan edilen ticari kazancınıza sakatlık indirimi uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

B)- Katma Değer Vergisi Yönünden Değerlendirme :

KDV Kanununun 17 nci maddesinin 4 üncü fıkrasına 5378 sayılı Kanunla eklenen "s" bendi ile 07.07.2005 tarihinden itibaren, özürllülerin eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç ve özel bilgisayar programlarının tesliminin KDV den istisna edildiği hüküm altına alınmıştır.

110 Seri No.lu KDV Genel Tebliğinin (A/4) bölümünde konuya ilişkin ayrıntılı açıklamaların yer verilmiştir.

Buna göre; münhasıran özürhüherin eğitimi, meslekleri, günlük yaşamlarında kullanmaları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç (örneğin görme özürhüherin kullandıkları baston, yazı makinesi, kabartma klavye; ortopedik özürhüherin kullandıkları tekerlekli sandalye, ortez-protez gibi cihaz ve araçlar) ile özel bilgisayar programları istisna kapsamında kabul edilecek, binek otomobili ve diğer nakil vasıtaları ise bu istisna kapsamında değeriendirilmeyecektir.

C)- Özel Tüketim Vergisi Yönünden Değeriendirme :

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7/2 nci maddesiyle Kanuna ekli (II) sayılı listedeki kayıt ve tescile tabi mallardan; 87.03 (motor silindir hacmi 1.600 cm³'ü aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm³'ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, sakatlık derecesi % 90 veya daha fazla olan malul ve engelliler ile bizzat kullanma amacıyla sakatlığına uygun hareket ettirici özel tertibat yaptıran malul ve engelliler tarafından beş yılda bir defaya mahsus olmak üzere ilk iktisabı ÖTV'den istisna edilmiştir.

Konuyla ilgili olarak 1 Seri No.lu Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliğinin (7.2.1.1.) bölümünde açıklandığı üzere, söz konusu istisnadan yararlanmak için sakatlık derecesi % 90 veya daha fazla olan malul ve engellilere ait taşıtın özel tertibatlı olması şartı aranmayacaktır. Sakatlık dereceleri, Özürhüherlere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelikle belirlenen esaslara göre tespit edilecektir. Söz konusu Yönetmeliğe göre sakatlık derecesi % 90 veya daha fazla olduğuna dair yetkili sağlık kuruluşlarından alınacak sağlık kurulu raporunun aslı veya noter onaylı örneği, araçların ilk iktisabının yapılacağı motorlu araç ticareti yapanlar tarafından vergi dairesine verilecek 2A numaralı ÖTV beyannamesine eklenecek ve beyannamede ÖTV hesaplanmayacaktır.

Buna göre, söz konusu özelge talep formunuz ekinde yer alan Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri Erişkin Hastanesi'nce düzenlenmiş 10/8/2001 tarih ve 597 No.lu özürhüher sağlık kurulu raporunun sonuç bölümünde kronik böbrek yetmezliği teşhisi nedeniyle özür oranının % 90 olduğu belirtilen engelli kişi adına ilk iktisabı yapılacak olan araç için, sakatlığa uygun hareket ettirici özel tertibat yaptırma şartı aranmadan, ÖTV Kanununun 7/2 nci maddesinde yer alan istisnadan yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

D)- Motorlu Taşıtlar Vergisi Yönünden Değeriendirme:

197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'nun 3 üncü maddesine göre, motorlu taşıtlar vergisinin mükellefi, trafik sicili ile Ulaştırma Bakanlığınca tutulan sivil hava vasıtaları sicilinde adlarına motorlu taşıt kayıt ve tescil edilmiş olan gerçek ve tüzel kişilerdir.

Anılan Kanunun istisnalara ilişkin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, sakatlık dereceleri % 90 ve daha fazla olan malûl ve engellilerin adlarına kayıtlı taşıtlar ile diğer malûl ve engellilerin, bu

durumlarına uygun hale getirilmiş özel tertibatlı taşıtların motorlu taşıtlar vergisinden istisna olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu istisna hükmünün uygulama esaslarının belirtildiği 21 Seri No.lu Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliğinin "İstisnalar" başlıklı bölümünde;

"1 - Sakatlık Dereceleri % 90 ve Daha Fazla Olan Malûl ve Engellilere Ait Taşıtlarda İstisna Uygulaması
Sakatlık dereceleri % 90 ve daha fazla olan malûl ve engellilerin bu durumlarını tam teşekküllü Devlet hastanesinden alınmış olan sağlık kurulu raporu ile ilgili vergi dairelerine belgelendirmeleri halinde, söz konusu malûl ve engellilerin kendi adlarına kayıt ve tescil edilmiş olan taşıtları, motorlu taşıtlar vergisine tabi tutulmayacaktır. Bu istisnadan yararlanmak için, söz konusu malûl ve engellilere ait taşıtın özel tertibatlı veya özel tertibatlı hale getirilmiş olması şartı aranmayacaktır.

(...)

3 - Malûl ve Engelliler İstisnası İle İlgili Bildirim

Malûl ve engelliler istisnasından yararlanacak olan malûl ve engelliler tarafından, "Malul ve Engelliler Adına Kayıt ve Tescilli Taşıtlarda Motorlu Taşıtlar Vergisi İstisnası Bildirim Formu" düzenlenerek (Bildirim Formu'nun internetteki www.gib.gov.tr adresinde bulunan örneğinin düzenlenmesi mümkün bulunmaktadır.) istisnadan yararlanmak için gerekli olan diğer belgeler ile birlikte ilgili vergi dairesine verilecektir." açıklamaları yer almaktadır.

Öte yandan, Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırılması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Raporları Hakkında Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesinin (d) bendinde, özürlü sağlık kurulu raporunun, özürlü sağlık kurulunca hazırlanan, kişilerin özür ve sağlık durumu ile kullanım amacını belirten belge olarak tanımlandığı, aynı Yönetmeliğin "Raporların düzenlenmesi ve özür oranının belirlenmesi" başlıklı 8 inci maddesinin ikinci fıkrasında ise, kişinin özür oranının, özürlü sağlık kurulunca bu Yönetmeliğin ekinde yer alan özür oranları cetvelinde bulunan özür oranlarına göre yüzde (%) olarak belirlendiği, bu cetvelde adı geçmeyen hastalık ve özürler ile bunlara ait özür oranlarının, fonksiyon kayıplarına göre özürlü sağlık kurulunca değerlendirilerek belirleneceği açıklanmaktadır.

Buna göre, Hacettepe Üniversitesi Hastanesince düzenlenen sağlık kurulu raporu ile birlikte Malûl ve Engelliler Adına Kayıt ve Tescilli Taşıtlarda Motorlu Taşıtlar Vergisi İstisnası Bildirim Formuyla ilgili vergi dairesi müdürlüğüne müracaat etmeniz halinde, adınıza kayıt ve tescil edilmiş taşıtın motorlu taşıtlar vergisinden istisna olması gerekmektedir."

E)-Emlak Vergisi Yönünden Değerlendirme :

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında "Bakanlar Kurulu, kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup onsekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri

olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, özürlülerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olması (intifa hakkına sahip olunması hali dahil) halinde, bu meskenlerine ait vergi oranlarını sıfıra kadar indirmeye yetkilidir. Bu hüküm, yukarıda belirtilenlerin tek meskene hisse ile sahip olmaları halinde hisselerine ait kısım hakkında da uygulanır. Muayyen zamanda dinlenme amacıyla kullanılan meskenler hakkında bu hüküm uygulanmaz. Geliri olmadığını belgelemenin usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir." hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden çeşitli tarihlerde çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararlarıyla kendilerine bakmakla mükellef kimseleri olup onsekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, özürlülerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskenleri veya tek meskende sahip oldukları hisseleri (intifa hakkına sahip olunması hali dahil) için emlak vergisi oranı sıfıra indirilmiştir.

Öte yandan, 27/07/2011 tarih ve 28007 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 57 Seri No.lu Emlâk Vergisi Kanunu Genel Tebliğinde, özürlü kimlik kartı sahibi mükelleflerin, özürlü kimlik kartlarını belediyede ilgili görevliye ibraz etmek ve bu Tebliğ ekinde yer alan "Tek Meskeni Olan (İntifa Hakkına Sahip olanlar Dâhil) Özörlölere Ait İndirimli Bina Vergisi Formu" ekine özörlü kimlik kartı fotokopisini eklemek suretiyle indirimli bina vergisi oranı (sıfır) uygulamasından yararlanabilecekleri, bu durumdaki mükelleflerden ayrıca tam teşekküllü Devlet hastanesinden alınmış sağlık kurulu raporu istenilmeyeceği ancak özörlü kimlik kartı sahibi olmayan mükelleflerin ise, sağlık kurulu raporunun aslını veya onaylı örneğini belediye görevlisine ibraz etmek ve bu tebliğ ekindeki "Tek Meskeni Olan (İntifa Hakkına Sahip Olanlar Dâhil) Özörlölere Ait İndirimli Bina Vergisi Formu" ekine raporun fotokopisini eklemek suretiyle indirimli bina vergisi oranı (sıfır) uygulamasından yararlanmalarının mümkün olduğu belirtilmiştir.

Buna göre; Türkiye sınırları içinde brüt yüz ölçümü 200 m²'yi geçmeyen tek meskeninizin bulunması ve özörlü kimlik belgenizi veya sağlık kurulu raporunuzu ibraz ederek "Özörlölere Ait İndirimli Bina Vergisi Formu" ile başvurmanız halinde indirimli emlak vergisi uygulamasından yararlanmanız mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026